

RIMSKE IGRE NA ARHEOLOŠKOM LOKALITETU AQUAE IASAE / VARAŽDINSKE TOPLICE

SPOMENKA VLAHOVIĆ □ Zavičajni muzej Varaždinske Toplice, Varaždinske Toplice

sl. 1. – 3. Detalj s igraonice povlačenja užeta

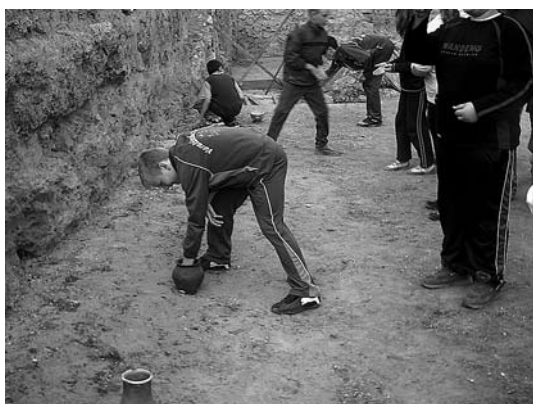
sl. 4. – 5. Detalj s igraonice igre *ludus castellorum*

U povodu Međunarodnog dana muzeja Zavičajni muzej Varaždinske Toplice organizirao je za učenike Osnovne škole Antuna i Ivana Kukuljevića u Varaždinskim Toplicama i Područne škole iz Petkovca rimske igre, parlaonice i igraonicu na arheološkom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama.

Na arheološkom lokalitetu u središtu grada učenici spomenutih osnovnih škola dobili su prigodnu malu brošuru s tekstovima i crtežima izrađenim na temelju arheoloških podataka vezanih za rimske igre: *ludus castellorum*, *orca*, *omilla* i povlačenje užeta na rimski način, uz pomoć drvenih palica.

Kustosica muzeja prof. Spomenka Vlahović ukratko je upoznala učenike s poviješću navedenih igra, tj. s tim tko ih je igrao, kako, kada, na koji način i što se sve rabilo prilikom igre, gdje su navedene igre bile otkrivene, na kojim arheološkim lokalitetima i sl. Učenici su zatim u kraćoj parlaonici, zajedno sa svojim učiteljima, sudjelovali u razgovoru o temi *Igra u današnje vrijeme*. Tijekom razgovora naveli su svoje igre, npr. igru loptom, igru staklenim špekulama, igru monopoli, igru kockom i sl. U razgovoru su otkrili da su i djeca u rimsko doba također igrala zanimljive igre koje su bile korisne i praktične. Uočili su kako se pomoću njih mogao dobro razviti osjećaj preciznosti, mogla se isprobati tjelesna snaga, ali su se djeca mogla i dobro zabaviti. Primijetili su da su u rimsko doba igre bile jednostavnije, da su predmeti za igru bili izrađeni od ekološki prihvatljivih materijala (kamenčići, ljuške oraha, drvo, uža, keramika). Zaključili su da igračka ne mora nužno biti izrađena od skupog materijala ili biti moderna da bi se dobro zabavljali igrajući se. Nakon parlaonice učenici su, igrajući se, isprobali rimske igre. Dječaci su posebno bili oduševljeni povlačenjem užeta na rimski način, pomoću dvije drvene palice povezane užetom. Učenice su bile spretnije i preciznije u igranju rimske orce, tj. ubacivanja oraha s određene udaljenosti u amforu. Pojednim se učenicima posebno svidjela igra *omilla*, koja se sastojala od kruga iscrtanog na tlu, u koji su igrači trebali ubaciti ili otkotrljati kamenčić. Posebno zanimanje učenici su pokazali za rimsku igru *ludus castellorum*: svaki je igrač morao na tlu izgraditi piramidu od oraha, a zatim ju je trebalo srušiti gađanjem oraha s određene udaljenosti. Pobjednik u svakoj igri na kraju je nagrađen malim zelenim vjenčićem kojim ga je kao pobjednika igre ovjenčala kustosica Muzeja.

Svi učenici, zajedno s njihovim učiteljima, bili su ponudeni topličkom limunadom napravljenom od poznate tople sumporne vode i rimskim kruhom, tzv. libumom.

Zbog velikog zanimanja učenika i učitelja program obilježavanja dana muzeja trajao je od 15. do 19. svibnja 2006. godine. U programu su sudjelovali učenici III.a i III.b razreda Područne škole Petkovec, učenici VI.a, VI.b, II.a, II.b, VII.a, VII.b, I.b, IV.b, I.a, IV.a, V.a, VIII.a i VIII.b Osnovne škole iz Varaždinskih Toplica.

Sve navedene rimske igre i potrebne rekvizite izradila je kustosica Muzeja na temelju arheoloških podataka i stručne literature. Na taj je način Zavičajni muzej Varaždinske Toplice uz Dan muzeja želio približiti, ali i dočarati učenicima i učiteljima rimski život i rimsku dječju igru iz davne prošlosti Varaždinskih Toplica. Pokazalo se da je upravo takav način učenja rimske povijesti, umjetnosti, baštine i arheologije kroz zabavu i igru na pravom rimskom arheološkom lokalitetu Aquae Iasae najbolji i najučinkovitiji način kako zainteresirati djecu za takve teme. Zavičajni muzej bio je oduševljen velikim odazivom djece i učitelja koji su sudjelovali na toj rimskoj igraonici i parlaonici i što su tom prigodom mogli naučiti i isprobati već davno zaboravljene načine rimske igre i zabave.

sl. 6. – 10. Detalj s igraonice igranja rimske orce

ROMAN GAMES AT THE ARCHAEOLOGICAL SITE OF AQUAE IASAE / VARAŽDINSKE TOPLICE

To mark IMD, Varaždinske Toplice Local History Museum organised Roman games, a talk shop and play room at the archaeological site in Varaždinske Toplice for elementary school children.

At the archaeological site in the town centre the pupils got a special little brochure designed for the occasion with writing and drawings produced on the basis of archaeological detail related to Roman games: *ludus castellorum*, *orca* and *omilla*, and tug-of-war in the Roman way, with the help of wooden sticks. In a short talk-shop the children and their teachers took part in a conversation about the topic Games Today. In this conversation it was discovered that the children in the Roman age also played interesting games that were useful and fun. They noticed that with these games they could develop a feeling of precision, try out their physical strength, and have a good time. They noted that Roman-age games were simpler, and that the items for the games were made of ecologically acceptable materials (pebbles, walnut shells, wood, rope, ceramics). After the talk, the pupils tried out the Roman games.

It was demonstrated that this kind of way of learning Roman history and art, about the heritage and archaeology, through games and fun at the Roman archaeological site of Aquae Iasae, was the best and most effective way of interesting children in such topics.

The local museum was delighted with the great response of children and teachers who took part in this playroom and who were thus able to learn from practical experience how to play these long-forgotten games.